

Christer Westerdahl

STYRNAS- EN MEDELTIDSBERG I ANGERMANÄLVEN.

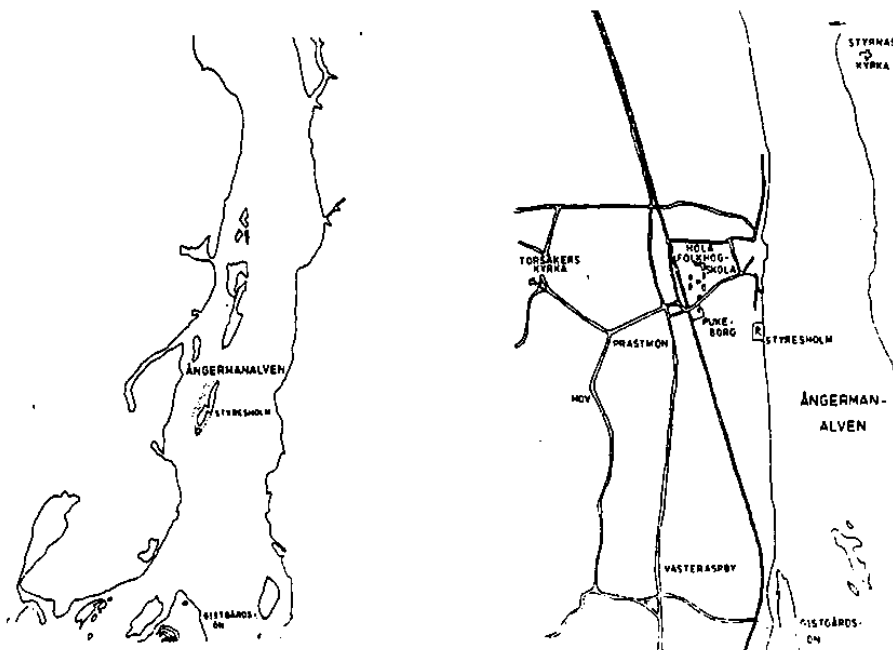
Kort om ett nytt projekt.

Styresholm är den enda medeltidsborgen i övre Norrland. För nordligare delar svarade en gång Korsholms slott i Österbotten, Finland.

Efter många tvister om var den av bondeupproret 1434 förstörda borgen egentligen legat är det nu helt klart att den inryms i en tydlig ruinkulle (fornlämning nr 17) i Torsåkers socken, alldeles intill Ångermanälven. Liksom flera samtida borgar, t ex Axevalla hus i Västergötland, kan den ha haft en förborg (separat), kallad Pukeborg, ett fantasinamn, döpt efter Engelbrekts trogne vapenbroder, Erik Puke, liksom honom själv svekfullt bragt om livet.

I äldre tid var nedre Ångermanälven ett stort deltaland. I ett sådant låg Styresholm på en liten ö. Att döma av den nuvarande erosionsbranten har stora delar av den östra ruinkullen sköljts ut i Ångermanälven. Ett 50-tal m från nuvarande strandlinje har man iakttagit en anhopning av sten som sannolikt är en del av borgens fundament. Härute har även bärgats en välbevarad värja från 14-1500-tal, vid notdragning i älven. Uppgifter om pålningar har även rapporterats.

Läsmuseet Murberget i Härnösand har nu inlett ett projekt kring borgen, i samarbete med universitetet i Umeå, museerna i länet och Riksantikvarieämbetet. Inte minst räknar man med att få med hembygdsrörelsen i undersökningarna.

Ett självklart inslag i verksamheten är marin arkeologisk rekognoscering och dokumentation i älven utanför borgkullarna. Här kommer museer och sportdykare att samverka, delvis på grundval av arbetet kring Hammarvraket (Medd/MAS 4/84, 1/85). Vi börjar antagligen redan 1987.

I den nya årgången av den ambitiösa årsboken Angermanland/Medelpad 1986 (som utges för första gången sedan 1937) redogör en rad författare för planerna och tankarna kring Styresholm. Som sig bör deltar även kvartärgeologen Ingemar Cato om Angermanälvens deltasediment.

Christer Westerdahl